ДЕПОЗИТНИ
19.......г №

Год. III. Варна, 4 ноември 1922 год. Брой 41.

БѪЛГАРСКИ СТОПАНСКИ ВЕСТНИК

ИЗЛИЗА един път седмично.
Абонамент 70 лв. годишно
За странство 150 лева.
Обявления:
1) за големи тѫрговски по 1·50 лв. кв. см.; 2) за официални 1·80 лв. кв. см. Пристански по един лев на дума. В хрониката по 8 лв. на ред; тѫрговски циркуляри 200. За годявкии венчални 50 лева и некролози 100 лв.

Суми, относящи се до вестника, се изпращат до Редактор-Администратора **Петко Ст. Здребечков** — Варна

ОРГАН НА ДРУЖЕСТВОТО НА ВАРНЕНСКИТЕ ТѪРГОВЦИ
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕН КОМИТЕТ

РЕДАКЦИЯТА и АДМИНИСТРАЦИЯТА се помещават в печатницата Д. ТОДОРОВ
ВАРНА

Петко Ст. Здребечков.

КѪМ СВѪРХПРОИЗВОДСТВО.

„Скѫпотията ще трае до тогава, до когато не реализираме едно свѫрхпроизводство. Щом дирението е по-голямо от производството, скѫпотията е неизбежна. В Русия се опитаха да сѫздадѫт един нов обществен строй вѫрху принципа на социализацията. Вместо ефтиния, обаче, те получиха невѫобразима скѫпотия и глад. Церѫт на скѫпотията е голямото, засиленото производство“.
(Из речта на Министра на Финансите).

Тѫй говори Министра на Финансите, г. Марко Турлаков, при гласуването еднократната помощ за дѫржавните служители. Нека признаем, че г. Министра на Финансите не за пѫрви пѫт изказва в Народното Сѫбрание такива трезви мисли, които, за голямо сѫжаление, остават до днес само думи или хубави пожелания, защото ний не виждаме да сѫ легнали в основата на стопанско-икономическата политика на правителството.

И с право се запитваме: щом като добре се схваща, че единственно в свѫрхпроизводството лежи гаранцията за намалението на скѫпотията т. е. че само когато се достигне до свѫрхпроизводството, само тогава ще настѫпи и нормалния живот в страната, не е ли време и дѫлг на всички ни и найвече на правителството да трѫгне по пѫтищата, които водят кѫм свѫрхпроизводството?

Кои сѫ тия пѫтища, това добре ни казва пак г. Министра на Финансите г. Марко Турлаков. Те не сѫ пѫтищата усвоени от болшевишка Русия, които вместо ефтиния, сѫ докарали невѫобразима скѫпотия и истински глад в целата дѫржава, а сѫ пѫтищата усвоени от западните културни народи, от поклонниците на хубавото и изпитано демократично управление. Те сѫ пѫтищата на творчеството, а не пѫтищата на разрушението.

Из кои от тия пѫтища е насочена стопанско-икономическата политика на нашето правителство?

На тоя вѫпрос ще требва с, прискѫрбие, да отговорим, че поне до днес стопанско-икономическата политика на правителството ни е далеч от схващанията на Министра на Финансите г. Марко Турлаков и че тя е била много по-близо до тая следвана в болшевишка Русия, отколкото до следваната от западно-европейските демократични дѫржави.

Може би правителството пѫрвоначално е било на сѫщото становище, каквото не веднѫж се подчертава от Министра на Финансите г. Марко Турлаков, и впоследствие се е отклонило вслушвайки се в странични вѫздействия, ала, в такѫв случай, то зле се е заловило на чужда вѫдица и в тая насока е отишло много далече.

За засилване на производството може да се говори само там, кѫдето цари добѫр ред и спокойствие, кѫдето производителя не е тормовен и смущаван, кѫдето производството е под покровителството на строго установени закони, а не под угрозата на случайни декрети или наредби.

За да се даде тласѫк на производството на пѫрво место сѫ потребни капитали и то капитали огромни. Ний, обаче, направихме всичко за да сплашим и прогоним местните капитали, а днес, когато и при най-големи усилия не можем да свѫржем двата края, трѫгнахме да тѫрсим такива, от странство. Ала чуждите капитали при такива условия трудно идват, па ако дойдат, те ще ни дойдат на такива условия, че ще е равносилно и хич да ни не идват.

Може би правителството смета, че то прави достатѫчно, щом дава добра протекция на земледелието и че, чрез пѫлното насѫрдчение на последното, ще достигнем до свѫрхпроизводство. Подобна сметка, обаче, е сѫвсем погрешна. Тя в никой случай не може да ни доведе до желания резултат — свѫрхпроизводството и ефтинията, за които мечтаем и ний всички заедно с министра на финансите г. Марко Турлаков.

Цифрите на статистиката говорят, че и в най плодородните години вноса е превишавал износа. Следователно, ний ще успеем да свѫржем двата края, да постигнем ефтинията само тогава, когато засилим нашето производство в всичките му отрасли, когато и кѫм индустрията и кѫм занаятията проявим сѫщите грижи и внимание, каквито проявяваме за повдигането на земледелието и неговите отрасли; когато престанем да си даваме парите в странство за неща, които сами в страната можем да си изработим.

Следва, че едно врѫщане в тоя пѫт е наложително. На капитала, предимно на местния капитал требва да се отворят широко вратите, да се почувствува свободен, за да дойде на помощ на производството. Трябва да се направи всичко, за да се привлекат и използуват и всичките спестявания на селото, а не да стоят мѫртви и стават в много случаи жертва на стихийни пожари или на гладните за мазнини палави мишки.

Отличен пример за туй ни дава Болшевишка Русия, която бе обявила най безпощадна война на капитала, но която днес се вижда принудена да го тѫрси и то чрез най тѫжки концесии.

Нека бѫдем напѫлно убедени, че когато успеем да извикаме местния капитал и да го впрегнем в производството, когато започнем да творим и сѫздаваме, чуждия капитал сам ще побѫрза да дойде в страната ни и то на много по леки, отколкото, днес, условия.

Прочее, подобно на Болшевишка Русия, нека и ние побѫрзаме да напустнем пѫтищата на експериментите и не си чупим главите в идеи отрицателните резултати, на които сѫ очевидни и изпитани, а час по скоро да впрегнем всички сили и средства в едно интензивно по всички отрасли производство, защото само този е пѫтя, който води кѫм свѫрхпроизводството.

Безпаричието и нови емисии

На конференцията от специалисти и тѫрговци, свикана от Соф. Тѫрговско-Индустриална Камара се изтѫкна щото сѫществующата у нас остра парична криза да бѫде церена с нови емисии. Добавя се, че ново емитираните банкноти ще требва да влезат в циркулацията, срещу сконтови и заложни операции, изключително за нуждите на нашето производство и тѫрговия. Емасията за последните цели, в противоположност, на тая за нуждите на дѫржавата, се смета полезна и церителна.

Безпаричието се появи от като спре у нас усилената банкнотна емисия, от като пуснатите в обращението банкноти се погѫлнаха в пазаря с постепенност, поради последователното порастване цените на стоките и услугите. За покачване на цените, роля играеше и играе, не само приравняването, с време, в вѫтрешния пазар, на обрѫщателните средства кѫм стопанските сделки, но още повече, — приравняването, в общи черти, на нашите цени кѫм световните. Свѫрх това, по новите обезценявания на паричната ни единица, последвали, колкото под влиянието на самото техно нараствщо количество, толкова и вследствие на редица други фактори: стопански, политически, психологически и пр., допринесе твѫрде много за остротата на кризата. Впрочем, при книжните пари поради затвореноста на паричния пазар и неговата нееластичност, обикновенно явление е, според случая, многопаричие, или безпаричие.

Да би било правило, щото покупателната сила на книжно-паричната еденица да се намира в правилно сѫответствие с нуждите на стокообращението, то общата покупателна сила на емитираните банкноти би била тѫкмо достатѫчна да усигори нормалното развитие на сделките, нормалния стопански живот. В тоя случай и покупателната сила на отделната книжна парична единица не би паднала далеко под нивото, на което ако стоеше, не би се чувствувало остротата на кризата. Или с други думи казано: ако предположим, че при лев костуващ 8 зл. стотинки, покупателната сила на пустнатите в обращение до днес банкноти би било достатѫчна за размената и че обезценяването на лева не би паднало по-долу от 8 златни стотинки, то ние и при днешните банкноти, не бихме имали остра криза. Обаче под влиянието на многото фактори, които определят курса на нашата книжна парична единица, той отстои далеко под отбелезания уровен и с туй твѫрде се засилва кризата. Така появилото се остро безпаричие сега ни предлагат да церим с нови емисии, без да могат да ни укажат не само на гаранции, но дори и на какви и да било основания, за туй, че освен увеличеното количество на банкнотното обращение и други некои фактори, нема да повлекат надолу паричния курс дори по начин, щото кризата да стане още по-страшна отколкото е сега.

До като през време на войната, до гдето траеха усилените емисии, изолираноста ни от всесветския пазар, слабата ни консомация, липсата на свободна тѫрговия, слабо данѫчно облагане и пр. страната страдаше от многопаричие и от туй се подхранваха редица несигурни спекулативни предприятия и пр., днес, след отстранение на горните условия — страдаме от безпаричие. За последното пѫрви нададоха глас отдалите се широко в големи спекулативни сделки, чийто кредит се найрано ограничи.

Както многопаричието, тѫй и безпаричието сѫ нежелателни и вредни за правилното стопанско развитие. Безпаричието води кѫм спадане цените на стоките и услугите, кѫм затруднение в стокообращението, кѫм полупарализация в промишлеността и тѫрговията, кѫм извѫнредно заскѫпяване и ограничаване на кредита, кѫм безработица, кѫм спекулация с собствената валута и пр., а многопаричието — кѫм обезценяване на паричната единица, кѫм скѫпотия, кѫм разорителни спекулации, кѫм една дѫлбока разрушителна икономическа революция, тежки социални борби и т. н. Тези отрицателни последствия на безпаричието и многопаричието, тѫкмо най-пакостно се чувствуват при режима на книжните пари, когато всека страна бива затворена в числото на своите емисии и когато само регулирането на паричния пазар, толкова характерично за банкнотно металическия режим, не може да става.

При нови емисии, кѫм които сѫветват да се прибегне за смегчаване на днешното безпаричие, би требвало да се имат пред вид и отрицателните страни на многопаричието. Това още повече за туй, че никой теоритик и практик, както това науката е установила, не може да изчисли нуждата в дадено време от пари, не може да предвиди предварително, когато може да се появи, за да спре за благовременно новите емисии.

Не е задача да се помага с увеличение на банкнотното обрѫщение на загазилите в спекулации: вѫпросѫт е да се помогне на обществено необходимите, поставени на здрави начала стопански инициативи, които то на свой ред сѫщо много страдат от безпаричие.

Целия стопански организѫм страда от липса на крѫв — средства на обрѫщението. Ако тия страдания при книжно паричния режим не могат да се коренно изцерят, следва да се облекчат.

Лекарството, обаче, требва да бѫде такова да не влива повече яд в жилите, отколкото временно раздвижване може да причини то в тех.

Това, което мнозина казват: пустни в обрѫщение неразмени банкноти срещу тѫрговски ефекти не представляват никаква опастност, тѫй като имайки прикритие, те автоматически ще се вѫрнат в касите на емисионния институя и неговите кореспонденти при изплащането на тия ефекти, е нещо не добре разбрано и преценено. Такава увереност не требва да се има, особено днес. Страшната сума на протестираните тѫрговски ефкети не свидетелствува ли, колко малка сигурност може да се има за това, че всички заети банкноти ще се повѫрнат? А где е критерия за приценеване на реалните и фиктивни ефекти, где е гаранцията за непристрастно и некористно раздаване, в много случаи на кредити? Но ще ни кажат: „протестират се полици, защото нема достатѫчно пари, дайте такива и ще спре протестирането, ще се сѫздаде здрава база за вѫзврѫщането на банкнотите“.

Като се расѫждава тѫй, забравя се покрай друго и настаналата развала у много от длѫжниците, които не лесно се отстранява.

С какво, обаче, се доказва, че след пускането в обрѫщение на нови банкноти, било поради спадането курса на лева в пропорция по-голема от тая на увеличението на банкнотите, било поради разстройството в тѫрговско-производствения живот и на хаоса в цените, вѫпреки увеличението на банкнотите, не ще остане безпаричието? Пѫк и найсетне самото обстоятелство, че вѫпреки многото парични знаци, поради техната малоценност, имаме осѫкдица от пари, не дава ли основание да мислим, че с тая осѫкдица може да бѫдем и утре, и други ден, вѫпреки новото увеличение количеството на банкнотите?

Вѫпрос за отстранеоие паричната криза през пѫрвата четвѫртина на миналия век в Англия с нови емисии, е бил решен отрицателно.

Саморегулирането на паричния пазар при банкнотно-металическата система: с приливане и отливане на златото-пари от страна в страна, наспоред туй кѫдето се цени повече и с предявяване ненуждните на обрѫщението банкноти за изплащане с злато, при книжните пари липсва.

Церенето на безпаричието с нови емисии, по правило, това е сѫздаването на положението, което сѫществува в сѫветска Русия, Полша, Австрия и др. Това е пораждане на по-голема парична жажда, отколкото пари — средство за отопление — може да сѫздаде неприсекаемия банкнотен извор.

(Следва).

Движение на параходите

Препечатването е позволено само с цитат „Бѫлгарски Стопански Вестник.“

Агенция на Бѫлгар. Тѫрговско Параходно Д-во.

Парахода „Цар Фердинанд“ отплува на 3 того през Бургаз, Цариград за Пирей. От тук натовари 400 тона зѫрнени храни и пѫтници.

Парахода „Варна“ пристигна на 3 того, идящ от Цариград, за да товари за Цариград, за кѫдето ще отплува днес.

Агенция „Лоид Триестино“.

Парахода „Галиция“ пристигна на 2 того идящ от Одеса носящ 100 тона кожи за тук. Тук ще натовари 200 т. брашно и боб и 150 т. тютюн и на 4 того ще отплува направо за Цариград — Триест.

Агенция „Бр. Раделия“.

Парахода „Фрижи“ от компанията „Паке“ се очаква да пристигне кѫм 12 того идящ от Цариград за да натовари зѫрнени храни, яйца и др. стоки за Марсилия.

Парахода „Апостолос“ ще отплува на 4 того за Севастопол с пѫтници (руски бежанци).

БРАТЯ ТЕНЕВИ, ВАРНА
КОЛОНИЯЛ-ЖЕЛЕЗАРИЯ НА ЕДРО
разполагаме с готови в депозит стоки
Телефон № 71 ** Телеграми Теневи
КАФЕТА, КАЛАЙ англ. I кач., „агне“ МАСЛА дѫрвени Айвалийско, Метелинско и памучно, МАСЛИНИ Волос разни качества ЛЕМОНОВА сол кристал, СОДА каустник Англ. 70/72/60/62 варели от 50 кгр. СИН КАМѪК 98/99, СТИПЦА, ЗАЧКА, КАЛОФОН, ЧЕР ПИПЕР Singapour, МАРСИЛСКИ САПУН, ТУРСКИ Гиритски, МЕСТЕН тип Марсилски, СВЕЩИ, ЛЕБЛЕБИИ, ЧЕРНА ЛАМАРИНА № 14, 12, 10, 8 ЧЕРНА ЛАМАРИНА дебела 1, 1½, 2, 2½ м/три, ГАЛВАНИЗИРАНА ЛАМАРИНА № 14, 12, 10 БЯЛО ТЕНЕКЕ 56, 40 и 30 л., ГВОЗДЕИ всички №-ра I стока, ЦИНК, ПУТРЕЛИ за строеж, ТОРБИ калкута, ДЖАМОВЕ Белгийски от най прочутите фабрики ВѪЖА, ВѪРВИ и КѪНАПИ разни, СИНЯ БОЯ, ПАРАФИН, СОДА БИКАРБОНАТ, АМБАЛАЖНА ХАРТИЯ, ЧАЙ и др.
За сезона ни пристигат всякакви колониялни стоки
Цени конкурентни. 8—8

„ПЕЙЧЕВ ПАТАМАНСКИ ДОНЧЕВ“
За телегр.: „Колониал“ АКЦ. Д-ВО — ВАРНА. Телефон № 83
В ДЕПОЗИТ РАЗПОЛАГАТ С:
ЗАХАР на бучки и на пясък
МАСЛА дѫрвени и „СОЯ“
МАСЛИНИ волоски разни
САПУНИ „Сѫнлайт,“ „Айвалийски“, Марсилски и др.
ОРИЗ Английски
МАКАРОНИ И ФИДЕТА
ЛЕБЛЕБИИ, КАНЕЛА
ЧЕР И ЧЕРВЕН ПИПЕР
Лимонова сол „Кристал“ и обикновена
САРДЕЛИ Португалски
СОДА Каустик „КЕНГУРО“
СОДА бикарбонат
Калай марка „Агне & Флаг“
Нишадѫр, Стипца, Зачка, Бахар, Кѫна, Чай, Чувен и Тамян.
СВЕЩИ от прочутата фабрика „ГУДА“
КНИГА амбалажна
БОЯ за обуща „Булгарин“ „STELLA“
ГВОЗДЕИ Германски
ВѪЖА и КѪНАПИ разни нумера
ДЕЦИМАЛИ
НА ПѪТ ИМАТ:
КАФЕТА „Тип“ и „Сюперйор“, ОРИЗ Пловдивски, САПУНИ марка „COQUELICOT“ и „CANTINIERE“ по 144 чифта в каса, СОДА за пране, ТОРБИ калкута, КНИГА амбалажна сива, СИНКА, КѪНАПИ, ВѪЖА за царвули, ДЕЦИМАЛИ и САНТИМАЛИ от по 50—500 KG.
ЦЕНИ ВСЯКОГА НАЙ-ИЗНОСНИ. 3—5

Тодор Д. Азманов С-ие — Ст. Загора
Телефони: кантора 135, дом 87 Телеграми: БР. АЗМАНОВИ.
ПРОДАВАТ:
КОКС и ЧУГУН английски. ГРАФИТ, пощи-гѫрнета леярски, КОМПОЗИЦИЯ. БАКѪР на листи и дѫна, ТУХЛИ огнеупорни, огнеупорна глина и всички други СИН КАМАК леярски артикули.
СЕРНА КИСЕЛИНА в дамаджани и варели
СОЛНА КИСЕЛИНА в дамаджани
Цена най-износна. 5—6

СИМЕОН СИМЕОНОВ—ВАРНА.
За телеграми „СИМЕОНОВ“ Телефон № 342.
ОБЕЗМИТЯВАНЕ — ВНОС — ИЗНОС
ЕКСПЕДИЦИЯ и ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО
КОМИСИОНА на зѫрнени храни и др. за чужда сметка. 5—5

Ф. П. БЕЙКѪР, ВАРНА
За телеграми: „БЕЙКѪР“. Телефон № 152.
МАНИФАКТУРА и ПРЕЖДИ НА ЕДРО.
(Магазин ул. Габровска № 36). 3—3